

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

International Auditing
and Assurance
Standards Board®

COVID-19 & Етика | Публікація персоналу

УПРАВЛІННЯ ПІДВИЩЕНИМИ РИЗИКАМИ ШАХРАЙСТВА ТА ІНШИХ НЕЗАКОННИХ ДІЙ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

В тому числі міркування щодо аудиту фінансової звітності

Грудень 2020

Управління підвищеними ризиками шахрайства та інших незаконних дій під час пандемії COVID-19

В тому числі міркування щодо аудиту фінансової звітності

У цій публікації підкреслюється підвищений ризик шахрайства, що виникає внаслідок руйнівного та невизначеного середовища COVID-19, та наслідки для професійних бухгалтерів у бізнесі, в тому числі бухгалтерів у державному секторі, та професійних бухгалтерів у публічній практиці, включаючи аудиторів.

Ця публікація була розроблена працівниками Незалежної регуляторної ради для аудиторів Південної Африки (IRBA) під егідою Робочої групи, сформованої Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (PMСЕБ) та національними органами, що встановлюють стандарти етики (НОС) з Австралії, Канади, Китаю, Південної Африки, Великобританії та США.¹ Крім внесків Робочої групи та персоналу РМСЕБ, у підготовці публікації також брав участь персонал Ради з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (РМСАНВ).

Цей документ доповнює спільну публікацію CPA Канади & РМСЕБ: «COVID-19 та еволюція ризиків відмивання коштів, фінансування тероризму, та кіберзлочинності.»

Завданням Робочої групи є розробка ресурсів підтримки впровадження для допомоги професійним бухгалтерам в ефективному застосуванні Міжнародного Кодексу етики для професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) (Кодексу), коли вони стикаються з обставинами, створеними пандемією COVID-19.

Ця публікація не змінює та не має переважної сили над Кодексом або Міжнародними стандартами аудиту (МСА), лише тексти яких є офіційними. Читання цієї публікації не замінює читання Кодексу або МСА. Рекомендації щодо застосування не є вичерпними та завжди слід посилаючись на Кодекс або МСА, залежно від обставин. Ця публікація не є офіційною заявою IRBA, РМСЕБ, РМСАНВ або інших організацій із встановлення стандартів, які входять до складу Робочої групи.

ЗМІСТ

Сторінка 3

Вступ

Сторінка 3

Трикутник шахрайства

Сторінка 4

Як можуть допомогти міжнародні стандарти?

Сторінка 6

Проведення аудиту фінансової звітності та підвищений ризик шахрайства

Сторінка 8

Що тепер?

1. НОС – це Австралійська Рада з бухгалтерських професійних та етичних стандартів, Організація сертифікованих професійних бухгалтерів Канади, Китайський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів, Незалежна регуляторна рада для аудиторів Південної Африки, Рада з фінансової звітності Великобританії та Американський інститут сертифікованих громадських бухгалтерів

Вступ

Через пандемію COVID-19 у всьому світі відбуваються збої, розриви у ланцюгу поставок, втрата роботи та фінансові проблеми. Внаслідок цього багато суб'єктів господарювання та їх зацікавлені сторони відчують фінансові, операційні та особисті труднощі.

Через тиск та значну невизначеність, пов'язані з пандемією, суб'єкти господарювання шукають способи зберегти безперервну діяльність, підтримати операційну стабільність, а також сприяти стійкості та зростанню у довгостроковій перспективі. Ці шляхи можуть створити можливості для незаконної діяльності та шахрайства.

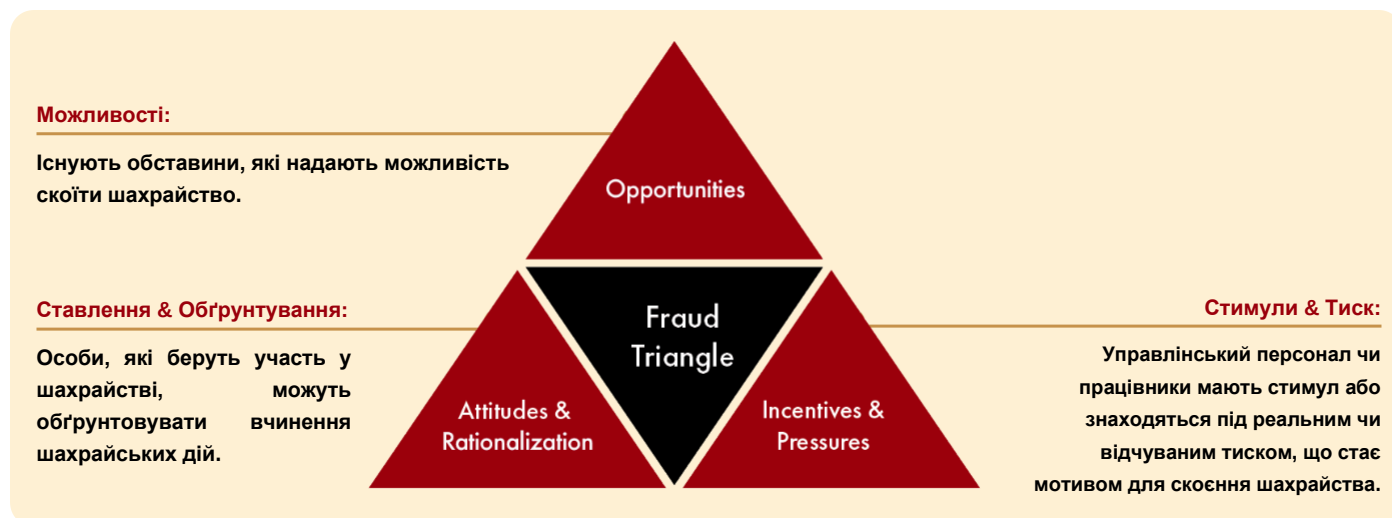
Безпрецедентне середовище, створене пандемією, може надати нові можливості для шахрайства, яке залишається невиявленим протягом тривалого періоду, спричиняючи більші фінансові труднощі для його жертв.

З іншого боку, великі кризи можуть діяти як морські припливи і відпливи, оголюючи те, що було приховано від очей. Отже, ця пандемія може викрити шахрайські дії, які раніше були приховані.

За підтримки надійного Кодексу професійної бухгалтерії можуть відігравати провідну етичну роль, допомагаючи мінімізувати та виявляти випадки шахрайства чи підозрюваного шахрайства та реагувати на них у суспільних інтересах.

Трикутник шахрайства

Трикутник шахрайства² це модель, на яку часто посилаються для пояснення факторів, які присутні при виникненні шахрайства. Ці фактори поділяються на (i) можливості; (ii) стимули та тиск; та (iii) ставлення і обґрунтування. Пандемія COVID-19 та недавні глобальні події зробили багато організацій більш сприйнятливими для всіх трьох чинників.

Можливості пов'язані з існуючими обставинами, які дозволяють скоїти шахрайство. Поточне середовище дало низку таких можливостей, включаючи наступне:

Стають доступними великі суми коштів. Уряди, міжнародні фінансові установи, агенції розвитку та інші оголосили про великі пакети фінансової допомоги у вигляді грантів та іншого фінансування для усунення наслідків пандемії для здоров'я та економіки. Такі великі кошти є привабливою метою для тих, хто хоче скоїти шахрайство.

Відволікання керівництва в умовах нестачі часу. Пандемія призвела до кількох неочікуваних змінних, які, можливо, не були враховані планами аварійного відновлення. Оскільки зусилля управлінського персоналу спрямовані на антикризове управління, послаблення поширення інфекції та короткострокову стійкість діяльності, це відволікання уваги та зміщення фокусу від допандемічних оперативних пріоритетів може привести до можливостей незаконного привласнення. Крім того, зростає потреба у прискореному прийнятті рішень для мінімізації наслідків пандемії для здоров'я та фінансів. Результативні інноваційні ідеї та спритність дозволили багатьом підприємствам краще реагувати на вимоги кризи.

² Натисніть **тут** щоб отримати доступ до додаткової інформації про трикутник шахрайства та загальні ресурси щодо шахрайства, розроблені Асоціацією сертифікованих дослідників шахрайства.

Незважаючи на необхідність зосередження на своєчасному та проактивному прийнятті рішень, відповідні заходи контролю, політики і процедури, детальний аналіз та нагляд можуть бути упущені.

Постійна ефективність внутрішнього контролю.

Швидкість та гнучкість управління дозволила багатьом організаціям під час пандемії перейти до альтернативних методів роботи, таких як робота вдома. Це дозволило компаніям продовжувати вести бізнес, а швидкі та гнучкі методи роботи сприяють стабільності бізнесу протягом тривалих періодів локдауну. Однак ці методи, які часто передбачають використання технології для створення віртуального робочого середовища, можуть створювати проблеми ефективності існуючого середовища внутрішнього контролю.

Значні ринкові можливості. Зростання попиту на засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) та терапевтичні засоби під час пандемії створило значні можливості для неетичних гравців скористатися ринковими потрясіннями чи то шляхом збуту ЗІЗ, які не відповідають стандартам безпеки, чи іншими способами.

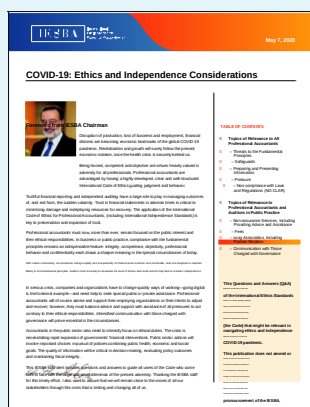
Стимули та тиск. Шахрайство відбувається частіше, якщо управлінський персонал та/або працівники мають стимул чи знаходяться під тиском, реальним чи сприйнятим, "переступити межу" та скоїти шахрайський вчинок. Пандемія негативно різними способами вплинула на суб'єктів господарювання та економіку. Багато підприємств

зазнають фінансових труднощів, стикаючись із серйозним дефіцитом грошових коштів, а деякі зупинили свою діяльність в результаті локдауну або інших заходів, пов'язаних з пандемією. Прагнення бізнесу мінімізувати фінансові збитки та продовжувати безперервну діяльність спричинило як стимули так і тиск на шахрайство. Крім того, сплеск попиту на ЗІЗ та терапевтичні засоби також створив стимули для суб'єктів господарювання використати такий попит для швидкої незаконної фінансової вигоди.

Ставлення та обґрунтування. Ставлення та логічне обґрунтування дають виправдання тим, хто вчинює шахрайські дії. Тиск та збої у бізнесі, спричинені COVID-19, є безпрецедентними. Тому в управлінському персоналі може виникнути спокуса розглянути різні методи, щоб залишитися у бізнесі та уникнути скорочення робочих місць або майбутніх труднощів з грошовими потоками.

Це може бути аргументовано як рішення для "більшого блага". Проте, якщо ці методи є шахрайськими, обґрунтування прийнятих рішень може бути "слизьким шляхом", що змушує менеджмент поводитися неетично. *Має бути зрозумілим, що дотримання найвищих стандартів етичної поведінки у цей час відповідає інтересам кожного підприємства, його партнерів та працівників.*

Як можуть допомогти міжнародні стандарти?

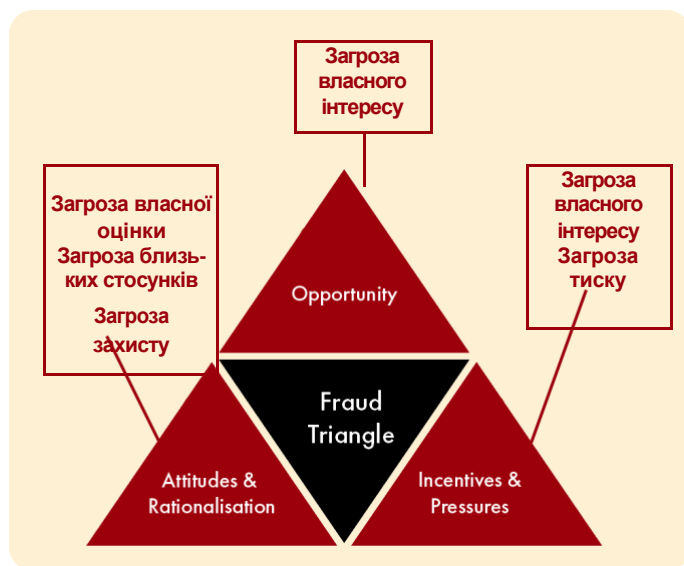
Травнева 2020 публікація персоналу РМСЕБ Q&As, COVID-19: Міркування

етики та незалежності, містить обговорення важливих питань, які потрібно враховувати щодо дотримання основних принципів в умовах COVID-19 та при застосуванні концептуальної основи Кодексу.

Основоположні принципи Кодексу стосуються всіх бухгалтерів, а Міжнародні стандарти РМСАНВ доречні для аудиторів при розгляді можливостей, стимулів та тиску, ставлення та обґрунтування, які призводять до шахрайської поведінки.

Застосування концептуальної основи

Концептуальна основа Кодексу може допомогти професійним бухгалтерам орієнтуватися на підвищені ризики шахрайства, які дедалі частіше зустрічаються під час пандемії COVID-19. Бухгалтери повинні бути пильними до будь-яких можливостей, стимулів та тиску, а також змін у ставленні та обґрунтуванні, які можуть створити або посилити загрози дотриманню основних принципів.

Еволюційний характер пандемії означає, що факти і обставини вразливі до раптових змін. Згідно з концептуальною основою професійні бухгалтери повинні залишатися уважними до нової інформації та зміни фактів і обставин. Якщо ця інформація або зміни у фактах та обставинах можуть вплинути на усунення або зменшення загроз до прийнятного рівня (що може бути звичайним явищем в умовах COVID-19), бухгалтер повинен повторно оцінити та усунути таку загрозу (дивись R120.9 - 120.9 A2).

Раптові зміни, що виникають внаслідок пандемії, можуть вплинути на достовірність інформації або посилити невизначеності, що може вплинути на ключові судження та висновки професійного бухгалтера щодо підготовки, подання, огляду та аудиту фінансової інформації. Важливо, щоб бухгалтери мали допитливість при здійсненні своєї професійної діяльності, особливо у ці неспокійні часи. Поміж іншого допитливість допомагає у:

- Отриманні та розумінні інформації, доречної для прийняття надійних суджень.
- Прийнятті інформованих рішень та оскарження думок інших осіб, за необхідності.
- Оцінюванні достовірності або цілісності інформації, включаючи джерело інформації та відповідність її подання.
- Застосуванні професійного судження, яке підтверджується уважним розглядом всієї відомої та доречної наявної інформації.

Як обговорюється далі у розділі “Проведення аудиту фінансової звітності та підвищений ризик шахрайства”, професійні бухгалтери при виконанні аудиту, огляду та інших завдань з надання впевненості зобов’язані застосовувати професійний скептицизм, що включає критичну оцінку доказів.

Влада Австралії викрила передбачуване шахрайство з достроковим доступом до пенсії за віком

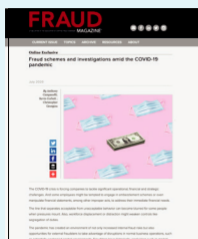
Травень, 2020

[Натисніть, щоб читати](#)

NOCLAR

Професійним бухгалтерам необхідно бути уважними до можливостей шахрайства, створених поточними умовами. Кодекс встановлює загальну основу для реагування на недотримання законів та нормативних актів (NOCLAR) or suspected NOCLAR (дивись Розділ 260 для бухгалтерів в бізнесі та Розділ 360 для бухгалтерів в публічній практиці). Бухгалтери зобов’язані не лише реагувати на NOCLAR чи підозрюване NOCLAR, але також бути пильними до цього. Пандемія COVID-19 створює розширені можливості для шахрайської діяльності, зокрема:

- Шахрайські заявки на отримання державної допомоги
- Шахрайство з закупівлями та продукцією
- Шахрайство з отриманням вигоди, в тому числі фіктивні позови
- Шахрайство з видаванням себе за іншу особу
- Електронне шахрайство
- Шахрайство зі страхуванням
- Шахрайство з фінансовою звітністю

Схеми шахрайства та розслідування в умовах пандемії COVID-19

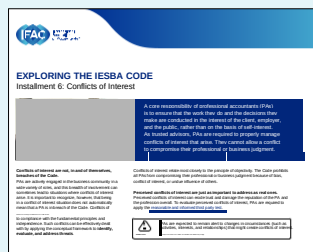
Липень 2020

[Натисніть, щоб читати](#)

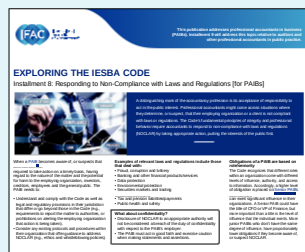
Під час кризи випадки шахрайства та неетичної поведінки незмінно зростають. Криза охорони здоров’я та економічна криза, спричинена пандемією COVID-19, не є винятком.

Натисніть на зображення нижче для того, щоб дізнатися більше, прочитавши відповідні частини серії публікації **Досліджуємо Кодекс РМСЕБ**.

Частина 6: Конфлікти інтересів

Натисніть, щоб читати

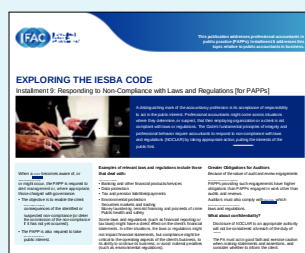
Частина 8: Реагування на недотримання законів та нормативних актів [для ПББ]

Натисніть, щоб читати

Частина 7: Стимули, включаючи подарунки та знаки гостинності

Натисніть, щоб читати

Частина 9: Реагування на недотримання законів та нормативних актів [для ПБПП]

Натисніть, щоб читати

Стимули, в т.ч. подарунки та знаки гостинності

У часи турбулентності нерідкі випадки, коли організації та фірми використовують стимули, як засіб підвищення морального духу або впливу на поведінку своїх підлеглих та колег. Стимули можуть бути допустимими, якщо вони не змушують отримувача діяти неетично. Однак на деяких посадах працівники можуть бути більш вразливі до підкупу та корупції. Професійним бухгалтерам забороняється пропонувати або приймати заохочення з наміром неналежного впливу на поведінку одержувача. Пропонування або прийняття заохочень з наміром неналежного впливу на поведінку одержувача призведе до порушення основного принципу чесності. Бухгалтери також повинні бути обізнані у доречних законах та нормативних актах своєї юрисдикції та дотримуватися їх.

Тиск

Організації-роботодавці, фірми та окремі професійні бухгалтери зазнають значного тиску під час пандемії COVID-19. У деяких випадках такий тиск може потенційно поставити під загрозу здатність бухгалтера дотримуватися основних принципів етики. Бухгалтери повинні не дозволяти, щоб тиск

приводив до порушення основних принципів та повинні чинити тиск на інших, що могло б привести до порушення основних принципів (дивись Розділ 270). Приклади тиску, пов'язаного з COVID-19, включають:

- Тиск з метою вплинути на складання та подання інформації, щоб подати неправдиву картину про життєздатність ділових операцій або оцінку активів та зобов'язань
- Для аудиторів тиск для прийняття управлінських суджень, які можуть бути необґрунтовані або не засновані на доказах
- Тиск, пов'язаний з прийняттям заохочень діяти неетично
- Тиск від залякування сторонами, які постраждали від впливу пандемії, для досягнення бажаного результату
- Тиск з метою заплуштити очі на неетичну поведінку
- Тиск з метою діяти без достатньої кваліфікації або належної обережності
- Тиск з метою поставити особисті/бізнес інтереси вище інтересів суспільства

Під час пандемії COVID-19, професійні бухгалтери повинні особливо пам'ятати про необхідність адаптування та завжди забезпечувати належний рівень підготовки, знань та досвіду при здійсненні своєї професійної діяльності.

Проведення аудиту фінансової звітності та підвищений ризик шахрайства

На додаток до викладеного вище, проведення аудиту в умовах COVID-19 пов'язане з унікальними проблемами для професійних бухгалтерів. Економічний спад певним чином позначився на всіх суб'єктах господарювання – у багатьох виникне занепокоєння у життєздатності підприємства та тому, чи воно зможе справитись з поточними обставинами.

Поєднання загроз здоров'ю та фінансових загроз зробило людей більш вразливими та створило більше можливостей для шахрайства, що в свою чергу призводить до підвищення ризиків суттєвого викривлення у фінансовій звітності.

Отримання аудиторських доказів також може бути ускладненим у поточному середовищі COVID-19, оскільки багато підприємств перейшли на дистанційну роботу, що суттєво впливає на контроль за фінансовим звітуванням.

Ризики шахрайства

Аудитор розглядає фактори ризику шахрайства для допомоги ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства. При цьому аудитор також розглядає три 'сторони' описаного раніше трикутника ризику шахрайства з точки зору аудиту:

Стимули / Тиск. Через погіршення фінансового стану, як для суб'єктів господарювання так і для їх працівників, стимул чи тиск на шахрайство могли збільшитися. Працівники можуть відчувати тиск внаслідок нових обмежень свого часу, оскільки все більше працівників працюють вдома та намагаються збалансувати роботу з іншими обов'язками. Він може посилитися подальшим скороченням робочої сили, додаючи додаткові робочі обов'язки вже завантаженим працівникам. Фінансові труднощі також можуть додати тиску. Управлінський персонал може відчувати тиск на модифікацію чи викривлення фінансових результатів та фінансового стану підприємства з метою досягнення цільових показників, уникнути банкрутства чи звернення стягнення на заставлене майно, утримати базу клієнтів, залучення позикових коштів чи фінансування за рахунок капіталу або отримання державної допомоги.

Сфера уваги під час аудиту:

Журнальні записи

Можливості. Збої у внутрішньому контролі або пристосуванні заходів контролю до інших умов роботи надали більше можливостей для шахрайської фінансової звітності чи привласнення активів. Наприклад:

Сфера уваги під час аудиту:

Внутрішній контроль та подолання заходів контролю управлінським персоналом

- Дистанційна робота вплинула на внутрішній контроль та, можливо, залишила незахищеними області, які контролювалися раніше, а також по іншому вплинула на ресурси (наприклад, скорочення робочих місць із меншою кількістю працівників для виконання роботи).
- Змінилися ланцюги постачання — різні треті сторони та різний вплив можуть спричинити підвищення ризиків шахрайства.
- Фінансова допомога держави та місцевих органів влади привели до появи нових потоків трансакцій і може привести до нових можливостей для шахрайства.

- Наявні аудиторські докази можуть відрізнятися від тих, які були отримані аудитором раніше, в тому числі характер, джерела, доступ та використання інформації, а також можуть бути не такими доречними чи надійними, як ті, що використовувались раніше. Це може створити різні проблеми, пов'язані з оцінкою відповідності та надійності інформації.
- Підвищення через дистанційну роботу ризиків безпеки даних збільшило кількість шахрайств, оснований на технологіях, з боку зовнішніх сторін, а також підвищило внутрішні ризики при переході до віддаленої роботи.
- Зміщення уваги управлінського персоналу та осіб, відповідальних за управління, на вирішення більш нагальних потреб бізнесу, таких як фінансові та операційні питання, а не зосередження на питаннях дотримання норм, може призвести до послаблення контрольного середовища.

Обґрунтування. Як було зазначено вище, шахрайські дії можуть обґрунтовуватися в сучасних умовах як допомога суб'єкту господарювання вижити або особистими причинами (наприклад, виправдання собі, що все буде виплачено підприємству, як тільки все нормалізується), внаслідок спаду економіки. Раціоналізація може проявлятися різними способами та на різних рівнях підприємства – на найвищому рівні за участю менеджменту та осіб, відповідальних за управління, та на операційному рівні стосовно завдань та функцій, які можуть бути особливо вразливі, у тому числі там, де можлива змова з третіми сторонами, спад економіки.

Планування та виконання аудиту

В умовах COVID-19 деякі фактори ризику можуть посилитись, як пояснюється вище. Хоча ідентифікація та оцінювання ризиків могла бути завершена на початку аудиту, через те, що умови продовжують змінюватися, аудиторам слід постійно зважати на те, чи залишаються ідентифікація та оцінка ризиків шахрайства незмінними протягом аудиту або потрібні подальші зміни. У відповідь, можуть знадобитися зміни у плануванні та виконанні аудиторських процедур для конкретних класів операцій, залишків на рахунках чи розкриття інформації.

Інший важливий аспект стосується інформації, наданої клієнтом, яка може мати інший формат, ніж той, що використовувався раніше. Можливо, аудиторам доведеться застосувати додаткові або особливі процедури для визначення того, чи є інформація, яка буде використана як аудиторський доказ, доречною та надійною, а також для оцінки того, чи були отримані достатні та відповідні аудиторські докази.

**Сфера уваги
під час
аудиту:
Доречність та
надійність
отриманих
аудиторських
доказів**

Спілкування з управлінським персоналом та тими, кого наділено найвищими повноваженнями

Важливо розуміти дії управлінського персоналу та осіб, відповідальних за корпоративне управління, щодо зменшення ризиків шахрайства. Регулярний та ефективний обмін інформацією з управлінським персоналом та тими, кого наділено найвищими повноваженнями, є надзвичайно важливим, оскільки події та зміни відбуваються швидкими темпами та можуть вплинути на аудит.

**Сфера уваги
під час
аудиту:
Повідомлення
інформації**

Професійний скептицизм

Професійний скептицизм є необхідним при плануванні та виконанні аудиту, але особливо за поточних обставин для того, щоб бути уважним до умов, які можуть бути ознакою ризиків, що виникають внаслідок шахрайства або суперечливих аудиторських доказів, та для того, щоб виконати критичну оцінку отриманих аудиторських доказів.

NOCLAR

Як уже було підкреслено, ризик NOCLAR також підвищився у сучасних умовах. Суб'єктам господарювання, можливо, доведеться брати участь у різних формах фінансування стимулювання економіки з, часто, нечітким регулюванням. Може виникнути підвищений ризик ненавмисного або навмисного недотримання через відсутність ясності, а також через короткі терміни подання заявок та того факту, що отримання доступу до такого фінансування (або подання таких заявок) є новим для багатьох учасників процесу.

Аудит облікових оцінок

Під час аудиту облікових оцінок існує підвищений ризик суттєвого викривлення, в тому числі внаслідок шахрайства (облікові оцінки часто можуть стосуватися визнання доходів, резерву сумнівної заборгованості, зменшення корисності активів, зокрема нематеріальних активів, фінансових інструментів тощо). Всі облікові оцінки мають певний ступінь невизначеності оцінки, що породжує суб'єктивність. Наявність суб'єктивізму породжує потребу у судженнях управлінського персоналу, а отже, сприйнятливості до ненавмисної чи навмисної упередженості управлінського персоналу. Там, де існує намір ввести в оману, упередженість управлінського персоналу має шахрайський характер.

Розуміння аудитором системи внутрішнього контролю

Вплив пандемії COVID-19 на зовнішнє та внутрішнє середовище всіх суб'єктів господарювання є широко розповсюдженим. Як результат, існує підвищена ймовірність того, що структура та функціонування внутрішнього контролю, пов'язаного з фінансовим звітуванням, а також середовище внутрішнього контролю знаходяться під впливом (нові лінії підпорядкування, інші обов'язки, інший фокус).

Розуміння впливу змін на всі компоненти системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання є життєво важливим в аудиторській роботі для реагування на можливі ризики суттєвого викривлення, що виникають внаслідок шахрайства. Розглядаючи, чи потрібні зміни у запланованій аудитором роботі, особливо якщо аудитор покладається на ефективне функціонування засобів контролю, важливо розглянути вплив пандемії на заходи контролю протягом періоду, що перевіряється.

Наприклад, коли почалася пандемія, та суб'єктам господарювання довелося швидко адаптуватися до роботи в іншому (часто віддаленому) середовищі, потреба вносити зміни та впроваджувати нові засоби контролю або доповнювати існуючі, можливо чинила додатковий тиск на суб'єктів господарювання, які вже боролися з швидкими змінами. Функціонування контролю суб'єкта господарювання можливо було призупинене або відкладено, а контроль процесів обходу міг бути неадекватним чи неефективним у той час. Незважаючи на те, що на початку періоду заходи контролю суб'єкта господарювання могли функціонувати, і багато питань та проблем були подолані до кінця звітної періоду, важливо врахувати період часу, протягом якого відбувались зміни, зокрема для факторів ризику шахрайства. Зміни та збої протягом певних періодів часу можуть вказувати на більш високі ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, що може вплинути на планування та виконання аудитором подальших аудиторських процедур.

Що тепер?

Як професійний бухгалтер ви маєте багато обов'язків, про що вже було згадано вище. Хоча це усвідомлення може лякати, воно також може надихати. Цей час кризи дає можливість бухгалтерам бути етичними лідерами та демонструвати, що вони захищають суспільний інтерес. Бухгалтери відіграють у суспільстві значну роль і, як результат, їхні знання та цінності можуть внести позитивні зміни в їх роботу. Нижче наведені важливі нагадування:

Будьте уважні: ризики шахрайської діяльності значно зросли. Залишайтеся уважними до загроз щодо дотримання фундаментальних принципів. Професійним бухгалтерам можливо буде необхідним переглянути запобіжні заходи та очікування розумної та інформованої третьої сторони.

Будьте захисником суспільних інтересів: нагадування іншим про ці загрози та допомога їм своєчасно ідентифікувати ці проблеми сприятиме довгостроковій життєздатності та успіху їх організацій-роботодавців та клієнтів. Додайте питання етики як регулярний елемент письмових та усних комунікацій для того, щоб постійно розширювати обмін повідомленнями.

Підвищуйте обізнаність: просування цієї та інших публікацій професійними бухгалтерами заохочується. Це може допомогти у підвищенні обізнаності з питань етики.

Доречні ресурси

Рекомендації РМСЕБ для професійних бухгалтерів під час пандемії COVID-19

Спільна публікація персоналу CPA Канада & РМСЕБ, [COVID-19 та зміни ризиків відмивання грошей, фінансування тероризму та кіберзлочинності](#)

Спільна публікація персоналу AICPA, РМСЕБ та РМСАНБ, [Використання спеціалістів в умовах COVID-19, у тому числі міркування щодо залучення спеціалістів до аудиту фінансової звітності](#).

Спільна публікація персоналу APESB та РМСЕБ, [Застосування концептуальної основи Кодексу в умовах COVID-19 до сценаріїв у сфері послуг з оподаткування та оцінки](#)

Персонал РМСЕБ [Питання і відповіді: COVID-19: Міркування етики та незалежності](#)

Рекомендації РМСАНБ для аудиторів під час пандемії COVID-19

Сповідання персоналу щодо практики аудиту:

[Завдання з огляду проміжної фінансової інформації у поточному середовищі, що розвивається внаслідок COVID-19](#)

[Аудит облікових оцінок у поточному середовищі, що розвивається внаслідок COVID-19](#)

[Звітність аудитора у поточному середовищі, що розвивається внаслідок COVID-19](#)

[Події після звітного періоду в поточному середовищі, що розвивається—Розгляд аудитором впливу COVID-19](#)

[Безперервність діяльності у поточному середовищі, що розвивається—розгляд аудитором впливу COVID-19](#)

[Сфери для особливої уваги під час аудиту у середовищі, що розвивається, внаслідок впливу COVID-19](#)

Міжнародна федерація бухгалтерів & її мережеві партнери

Серія публікацій Досліджуємо Кодекс РМСЕБ :

[Частина 7: Стимули](#)

[Частина 8: Реагування на недотримання законів та нормативних актів \[для ПБВБ\]](#)

[Частина 9: Реагування на недотримання законів та нормативних актів \[для ПБПП\]](#)

[Частина 10: Тиск на порушення основних принципів](#)

[Боротьба з корупцією вимагає від аудиторів діяти: Ось як](#)

CPA Канада

[COVID-19 попередження про шахрайство: Будьте уважні](#)

Веб сторінка ресурсів COVID-19

(Отримайте доступ до Ресурсів COVID-19, натиснувши на зображення нижче)

IRBA

COVID-19 Ресурси для аудиторів

РМСЕБ

COVID19: Міркування етики & незалежності

РМСАНБ

Рекомендації аудиторам під час пандемії коронавірусу

Про IRBA

Незалежна регуляторна рада для аудиторів (IRBA) це офіційний орган, що здійснює контроль над тією частиною бухгалтерської професії, яка задіяна у незалежній бухгалтерській діяльності в Південній Африці. Її стратегічна мета – захист фінансових інтересів суспільства за допомогою забезпечення того, щоб до професії аудитора допускалися лише належним чином кваліфіковані особи, та щоб зареєстровані аудитори надавали послуги найвищої якості та дотримувалися найвищих етичних стандартів.

Про PMCEB

Рада з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (PMCEB) це незалежна рада з встановлення стандартів. Місія PMCEB полягає у служінні інтересам суспільства шляхом встановлення етичних стандартів, включаючи вимоги до незалежності аудиторів, які прагнуть підняти рівень етичної поведінки та практики для всіх професійних бухгалтерів через надійний, діючий у всьому світі *Міжнародний кодекс етики для професійних бухгалтерів (в тому числі міжнародні стандарти незалежності)* (Кодекс).

Про PMCANB

Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (PMCANB) розробляє стандарти аудиту та надання впевненості, а також рекомендації для використання всіма професійними бухгалтерами, в рамках спільного процесу встановлення стандартів за участю Ради нагляду за громадськими інтересами, яка здійснює нагляд за діяльністю PMCANB, та Консультативно-дорадчої групи PMCANB, яка забезпечує внесок громадськості у розробку стандартів та рекомендацій.

Ключові контакти

Saadiya Adam, Старший професійний менеджер, IRBA sadam@irba.co.za

Ken Siong, Старший Технічний директор, PMCEB kensiong@ethicsboard.org

Diane Jules, Заступник директора, PMCEB dianejules@ethicsboard.org

Willie Botha, Технічний директор, williebotha@iaasb.org

Beverley Bahlmann, Заступник директора, PMCANB beverleybahlmann@iaasb.org

IRBA, PMCEB, PMCANB та МФБ не несуть відповідальності за збитки, заподіяні будь-якій особі, яка діє або утримується від дій внаслідок матеріалів у цій публікації, незалежно від того, чи завдано шкоди через недбалість або іншим чином.

Міжнародний кодекс етики для професійних бухгалтерів™ (в тому числі міжнародні стандарти незалежності™) видаються та захищені авторським правом МФБ.

Міжнародні стандарти аудиту, Міжнародні стандарти завдань з надання впевненості, Міжнародні стандарти завдань з огляду, Міжнародні стандарти супутніх послуг, Міжнародні стандарти з контролю якості, Нотатки з міжнародної практики аудиту та інші публікації PMCANB видаються та захищені авторським правом МФБ.

Логотип 'Незалежної регуляторної ради для аудиторів (IRBA)' є зареєстрованою торгівельною маркою IRBA.

'Рада з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів', 'Міжнародний кодекс етики для професійних бухгалтерів (в тому числі міжнародні стандарти незалежності)', 'Міжнародні стандарти завдань з огляду', 'Міжнародні стандарти супутніх послуг', 'Міжнародні стандарти з контролю якості', 'Нотатки з міжнародної практики аудиту', 'PMCEB', 'МФБ', логотип PMCEB, та логотип МФБ є торговельними марками МФБ або зареєстрованими знаками на послуги МФБ у США та інших країнах.

'Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості', 'Міжнародні стандарти аудиту', 'Міжнародні стандарти завдань з огляду', 'Міжнародні стандарти супутніх послуг', 'Міжнародні стандарти з контролю якості', 'Нотатки з міжнародної практики аудиту', 'PMCANB', 'МКА', 'МСЗО', 'МСЗНВ', 'МССП', 'НМПА', та логотип PMCANB є торговельними марками МФБ або зареєстрованими знаками на послуги МФБ у США та інших країнах.

www.ifac.org |

www.irba.co.za |

www.ethicsboard.org |

www.iaasb.org |

Видано Міжнародною федерацією бухгалтерів (МФБ), 529 П'ята авеню, Нью Йорк, NY 10017

Copyright © Грудень 2020, Незалежна регуляторна Рада аудиторів (IRBA), Рада з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (PMCEB) та Рада з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості (PMCANB). Усі права застережені. Для відтворення, зберігання чи передачі, або для іншого подібного використання цього документу потрібен письмовий дозвіл від AICPA та МФБ, крім випадків використання документу тільки для особистого, некомерційного використання. Звертайтеся до permissions@ifac.org

Ця спільна публікація «Управління підвищеними ризиками шахрайства та інших незаконних дій під час пандемії COVID-19 в тому числі міркування щодо аудиту фінансової звітності», підготовлена персоналом Незалежної регуляторної ради для аудиторів Південної Африки (IRBA), Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (PMCEB) та Ради з міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості, опублікована Міжнародною Федерацією бухгалтерів у грудні 2020 року англійською мовою, була перекладена на українську мову Аудиторською Палатою України у січні 2021 року, та використовується з дозволу МФБ. Затверджений текст всіх публікацій МФБ – це текст, опублікований МФБ англійською мовою. МФБ не несе відповідальність за повноту і точність перекладу або за дії, які можуть настати внаслідок цього.

Англomовний текст «Управління підвищеними ризиками шахрайства та інших незаконних дій під час пандемії COVID-19 в тому числі міркування щодо аудиту фінансової звітності» © 2020 МФБ. Всі права застережені.

Україномовний текст «Управління підвищеними ризиками шахрайства та інших незаконних дій під час пандемії COVID-19 в тому числі міркування щодо аудиту фінансової звітності» © 2020 МФБ. Всі права застережені.

Назва оригіналу: «Navigating the Heightened Risks of Fraud and Other Illicit Activities During the COVID-19 Pandemic Including Considerations for Auditing Financial Statements»

За отриманням дозволу на відтворення, зберігання або передачу чи іншого подібного використання цього документу звертайтеся до Permissions@ifac.org